

Geachte programmacommissie,

De maatschappelijke opgaven in Nederland zijn groot, waaronder een gezondheids crisis die aan het ontstaan is¹. We worden ouder, maar zijn langer ziek en de zorg is al overbelast. Door vol in te zetten op preventie en een gezonde leefstijl kunnen we een Gezonde Generatie op laten groeien die wél langer gezond leeft. Zo dragen we bij aan het terugdringen van het aantal chronisch zieken, de betaalbaarheid van de zorg en voorkomen we veel maatschappelijk leed. Daarnaast helpen we sociaal economische gezondheidsverschillen verkleinen en kunnen we problemen op de arbeidsmarkt oplossen. Onze economie is afhankelijk van gezonde Nederlanders.

Gezondheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Gezond leven is in het verleden veelal gezien als een individuele verantwoordelijkheid. Het is echter juist een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een gezonde (leef)omgeving heeft daarbij prioriteit. De sociale en fysieke omgeving zijn cruciale determinanten van (on)gezondheid. Momenteel worden onze kinderen dagelijks aan veel meer ongezonde prikkels dan gezonde prikkels blootgesteld. Op een willekeurige dag zien kinderen veel fastfoodzaken, snoep en frisdrank, is de telefoon alom aanwezig, worden kinderen aangemoedigd de hele dag op school te zitten en is alcohol overal zichtbaar. Ongezonder is daarmee de norm in onze samenleving. Gezond leven is voor veel mensen een (te) grote uitdaging. Dat is onnodig en beperkend. Gezond moet het meest aantrekkelijke alternatief worden. Laten we dit samen veranderen: denk aan betaalbare gezonde voeding, voldoende plekken om te bewegen, rookvrij en met aandacht voor mentale gezondheid, thuis én op school.

Gezondheid vergroot kansen

Door onze jeugd gezond op te laten opgroeien in een gezonde (leef)omgeving, verbeteren we hun gezondheid en daarmee hun kansen. Het realiseren van een goede mentale, fysieke en sociale gezondheid is daarom een van dé topprioriteiten voor een toekomstbestendig Nederland en een gezonde samenleving. Door de relatie van gezondheid met andere belangrijke maatschappelijke uitdagingen, zoals het klimaat, armoedebestrijding en huisvesting, zal een integrale en interdepartementale aanpak grote positieve gevolgen hebben voor toekomstige generaties.

Er is geen magie nodig maar actie

Een Gezonde Generatie in 2040 is haalbaar en nodig. De eerste stappen daartoe zijn al gezet met het overnemen van de Gezonde Generatie als doel van het preventiebeleid van de Rijksoverheid én recent nog, de concrete afspraken erover in onder meer het GALA² akkoord. Het is nodig om de realisatie van de Gezonde Generatie te versnellen en gezond leven veel makkelijker te maken, door onder meer:

- ouders te steunen bij de eerste 1000 dagen van hun kind omdat daar de basis voor de Gezonde Generatie ligt. Dat kan door het ontwikkelen van een overkoepelende gezinsvisie met daarin onder meer aandacht voor het welbevinden van ouders, moderne verlofregelingen en kinderopvang voor alle kinderen;
- de omgeving van de jeugd gezonder te maken, zodat zij minder geconfronteerd worden met roken (incl. vaperen), ongezonde voeding, alcohol en online gokken. Bewezen effectieve overheidsmaatregelen op het terrein van prijs, beschikbaarheid, product en marketing zijn een onmisbare steun voor de activiteiten die we samen met andere maatschappelijke organisaties ondernemen;
- de (mentale) gezondheid van jongeren te beschermen door onder meer het versterken van sociale en emotionele vaardigheden in het onderwijs als basisvoorwaarden voor zelfvertrouwen, veerkracht, weerbaarheid én voor gezond cognitief leren;
- bewegen en sport, met name in wijken waar bewegingsarmoede is, te stimuleren;

¹ Zie voor de onderbouwing onder meer deze rapportages [RIVM VTV 2020](#), [Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving](#), [Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid](#)

² Gezond en Actief Leven akkoord tussen VNG, GGD GHOR, ZN en VWS waarin afspraken zijn gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden voor gemeenten.

- gezondheid te borgen bij alle ministeries en te werken aan een kabinetsbrede inzet op gezondheid, preventie en leefstijl. Oftewel, 'Health and wellbeing in all policies'.

Wij, gezondheidsfondsen, gaan met onze samenwerkingspartners door op weg naar een Gezonde Generatie en hebben de overheid daar hard bij nodig! We werken graag samen aan het realiseren van een Gezonde Generatie.

We hopen met deze inbreng jullie geïnspireerd te hebben om (elementen van) de Gezonde Generatie over te nemen in jullie verkiezingsprogramma.

Met gezonde groet, namens de samenwerkende gezondheidsfondsen,

